

Erfaringer fra Valdres Natur- og Kulturpark

Fylkesmannen i Nordlands
konferanse om bygdemobilisering
og lokalt næringsarbeid,
Saltstraumen, 3. juni 2015

Marit Blomlie, konstituert daglig leder
Valdres Natur- og Kulturpark – www.valdres.no

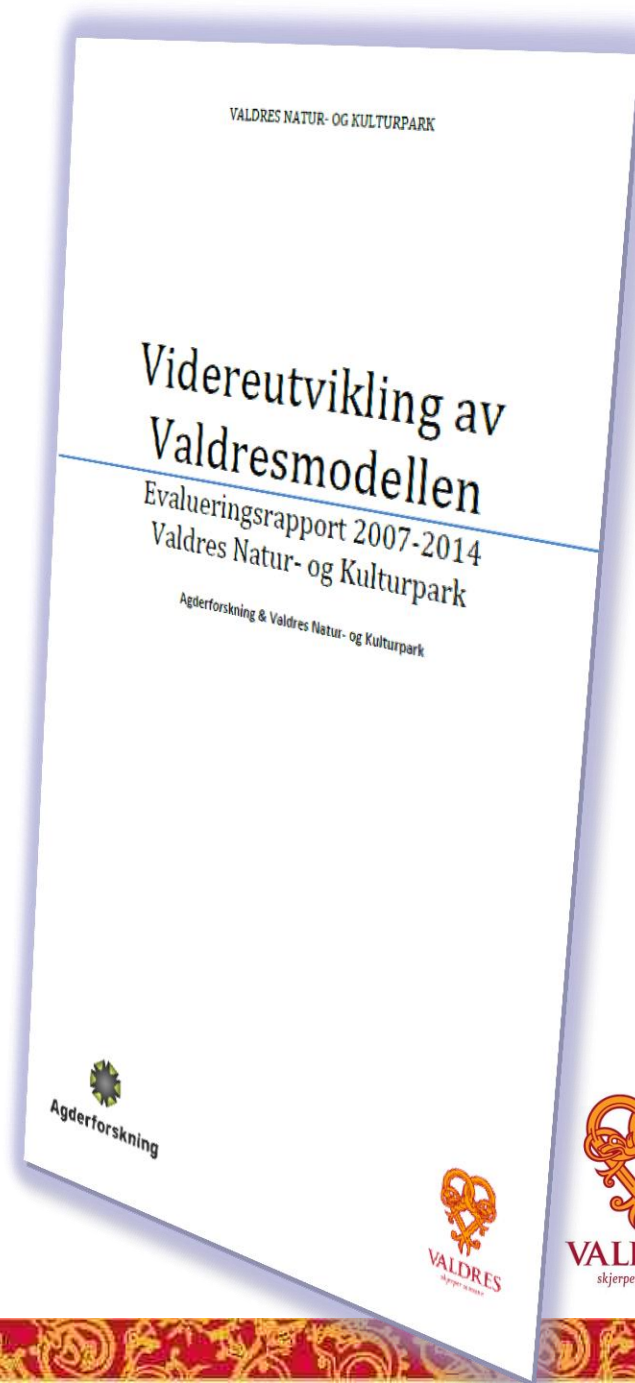
VALDRES

Videreutvikling av Valdresmodellen

Evalueringsrapport
gjennomført i samarbeid
mellom Agderforskning og
Valdres Natur- og Kulturpark

Rapporten kan leses her:

[http://www.valdres.no/new/images/Filer/2015/150225 Rapport om Videreutvikling av Valdresmodellen.pdf](http://www.valdres.no/new/images/Filer/2015/150225_Rapport_om_Videreutvikling_av_Valdresmodellen.pdf)

Formålet med evalueringen

Formålet med evalueringen var å kartlegge, beskrive og vurdere den eksisterende situasjon til VNK sett i lyset av sju års regionalt utviklingsarbeid og utviklingen av den regionale samhandling.

Resultatet av evalueringen er ment som et innspill i en pågående regional (og kommunal) debatt om hvordan det regionale utviklingsarbeid skal vinkles, organiseres, og styres i de neste to år av VNK charterets løpetid, så vel som på lengre sikt.

Følgende områder hadde hovedfokus:

- ✓ VNKs organisering
- ✓ Måloppnåelse og resultater
- ✓ Kommunale/regionale holdninger til VNK
- ✓ Samarbeidsrelasjoner mellom VNK, kommuner og regionale aktører

Evalueringen
er gjennomført i fellesskap av Agderforskning
og Valdres Natur- og Kulturpark (VNK).

Prosjekteier og prosjektledelse: VNK

Ansvar «arbeidspakke 1» – VNK:
Historikk - Organisering – Egenevaluering tiltak og
måloppnåelse (BU inkludert)

Ansvar «arbeidspakke 2» – Agderforskning og VNK:
Spørreundersøkelse til 400 personer

Ansvar «arbeidspakke 3» – Agderforskning:
kvalitative intervju med ordførere,
kommuneledelser og regionale partnere.

Hovedfunn 1 →

Vellykket merkevarebygging

Det er grunnleggende en stor enighet om at merkevarebyggingen til VNK har vært vellykket. Med dette forstås at utviklingsarbeidet i regi av VNK i stor grad har bidratt til Valdres som en sterk merkevare.

Dette er en overordnet oppsummering i både i VNKs egen evaluering, i resultatene fra spørreundersøkelsen og i alle de kvalitative intervjuer med kommunens administrative og politiske ledere så vel som med regionale partnere.

VALDRES
skjerper sansene

Hva har VNK lykkes best med?

- ✓ Summen av arbeidet innen alle innsats- og virkemiddel områder i VNK har i stor grad bidratt til at Valdres har blitt en merkevare.
- ✓ Skapt møteplasser → positive synergier.
- ✓ Skapt entusiasme og engasjement
→ identitet, kreativitet, innovasjon hos enkeltaktør generelt i samfunnet.
- ✓ Erfaringer i VNK viser tydelig at graden av suksess øker med graden av velfungerende samarbeid.

Hovedfunn 2 → utfordring

→ hvordan samarbeide enda bedre?

Evalueringen tydeliggjør at en grunnleggende hovedutfordring er å finne omforent forståelse av former for samarbeid mellom offentlige og private aktører.

Det er allerede gjennom «Valdresmodellen» etablert mange formelle «møteplasser» eller samarbeidsarenaer. Det er derfor ikke mangel på samarbeidsarenaer som er den største utfordringen.

Utfordringene ligger på et noe dypere plan som til dels består i ulike utviklingsforståelser, forståelse og fordeling av utviklingsroller, grad av medvirkning og hvordan samhandlingen mellom de ulike aktørene skal organiseres.

En refleksjon rundt og en vellykket «sammensmeltning» av disse komplekse faktorer vil være en hovednøkkel for å bringe utviklingsarbeidet i regionen videre.

Valdres modellen - utfordringer

- ✓ Få ulike kulturer og interesser til å dra sammen framover.
- ✓ Balanse mellom interkommunalt og regionalt.
- ✓ Balanse mellom lovpålagt og ikke-lovpålagt utvikling
  - samordne forankringslinjer og eierskap til prosjekter
  - viktig for bl.a. overgang fra prosjekt til drift.
- ✓ Vi har mange møteplasser; Disse må finpusses for å få enda mer effektivt og velfungerende samarbeid mellom ulike aktører.

Framtidas Valdres
er i støpeskjeen.

Vi bygger videre på
erfaringene.

Det vi har lyktes med,
videreutvikler vi.

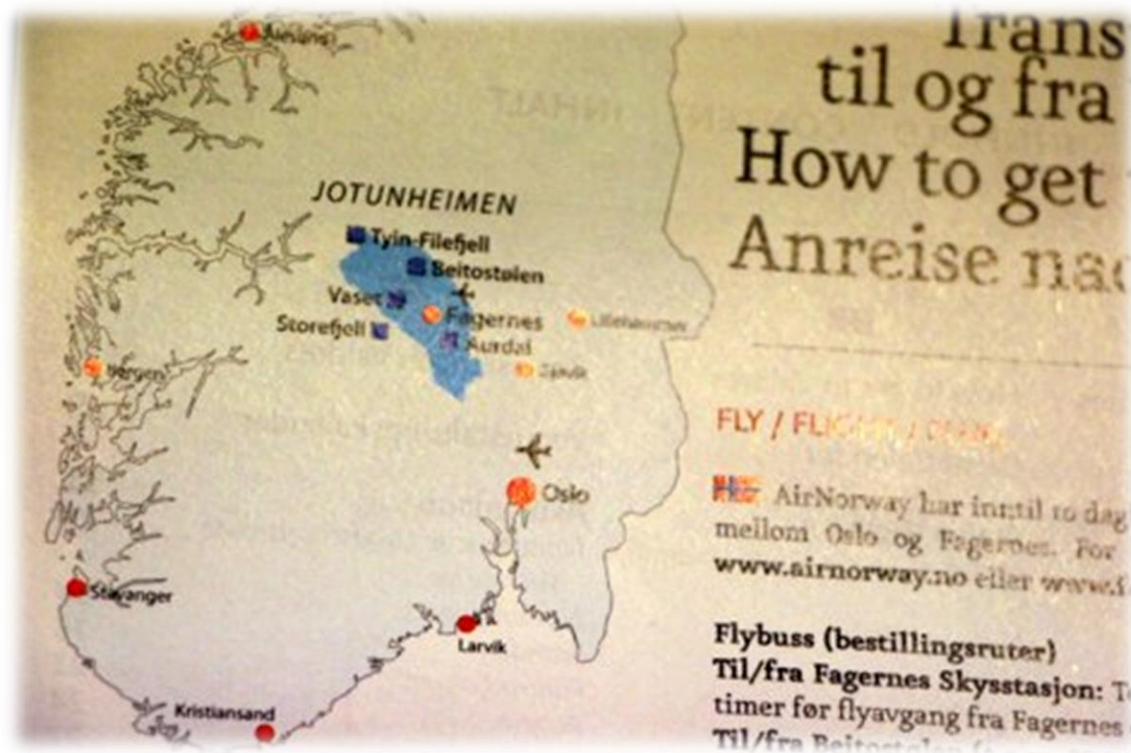
Utfordringene tar vi tak i
og vender til fordeler.

Smakebiter av
grunnlaget og arbeidet
ser slik ut:

VALDRES

Nøkkel til suksess: Et tydelig definert geografisk område

VALDRES
skjerper sansane

Valdres

- en geografisk definert region

Nøkkel til suksess: Systematisert kobling mellom offentlig og privat sektor

Valdres Natur- og Kulturpark er
både regionråd og natur- og kulturpark.

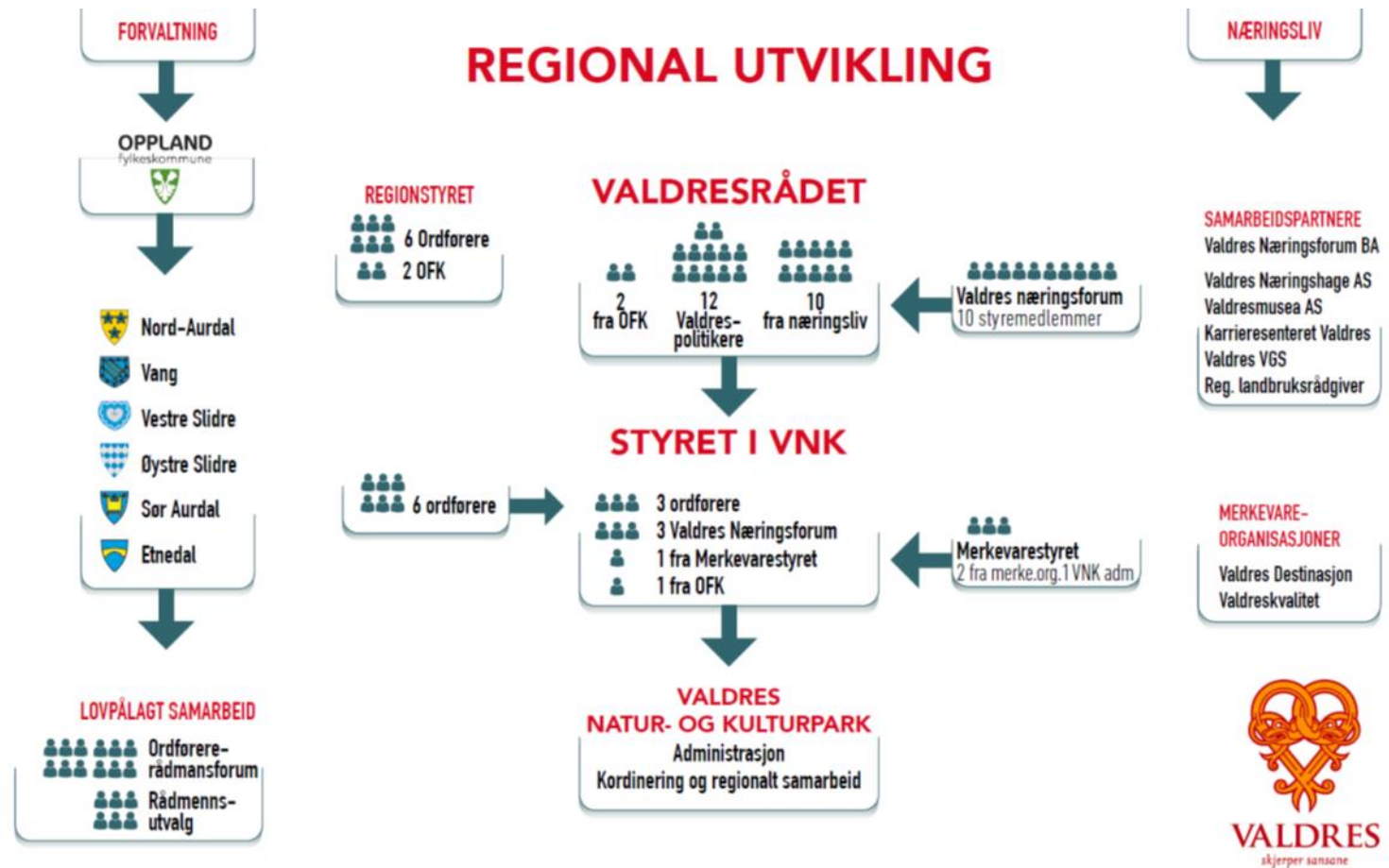
Formaliserte møteplasser mellom ulike aktører.

Vi er nå i en prosess for å optimalisere fordelene
av VNKs unike organisering.

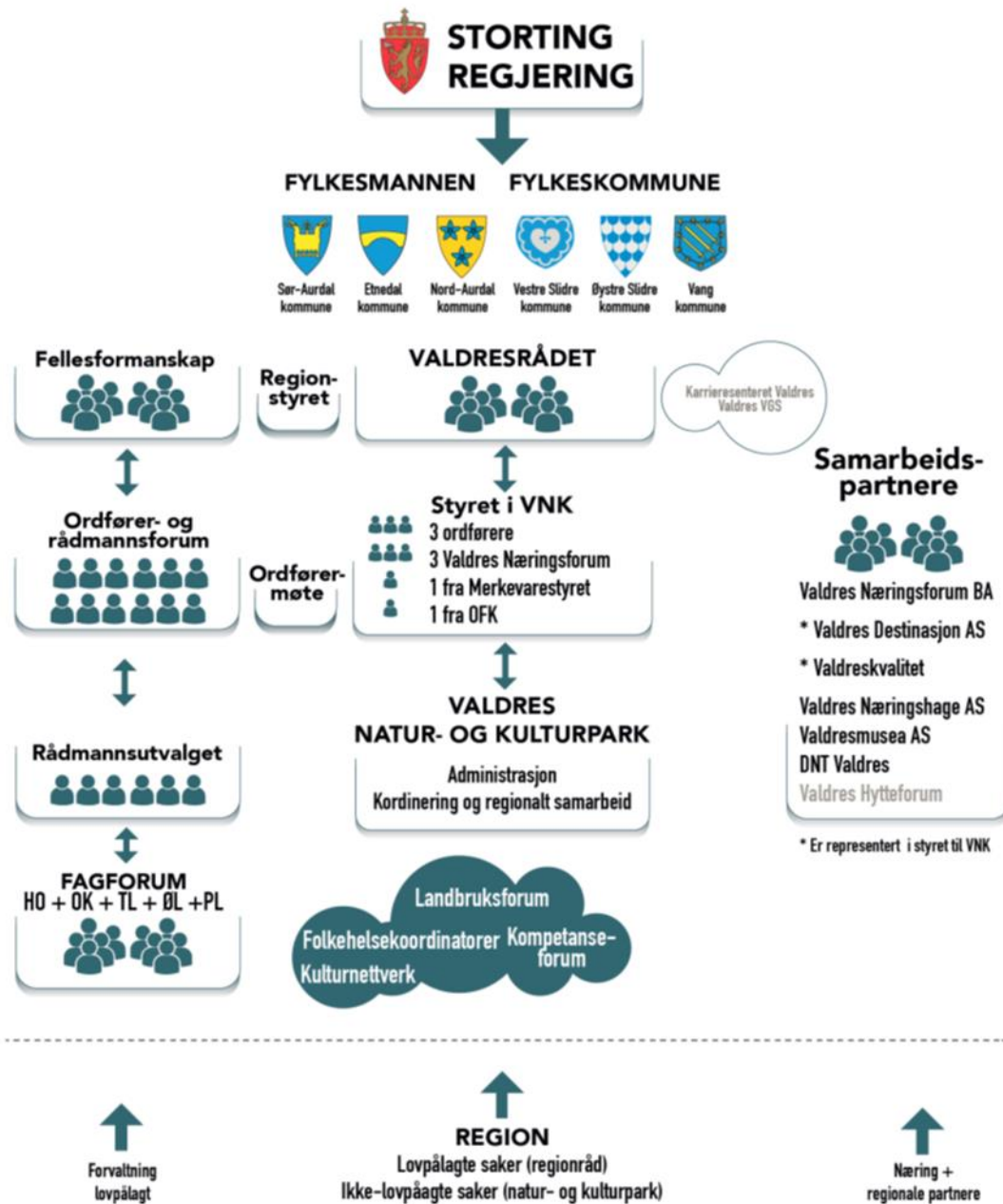

VALDRES
skjerper sansene

Slik er vi organisert i dag

STYRINGSLINJER I PRAKSIS

Nøkkel til suksess ← langsiktig finansiering

Snitt årlig budsjett ca 15 mill.

Langsiktige basis inntekter pr år
(inneværende 4-årige kommunevalgperiode) :

- ✓ Kommunetilskudd: 4,5 mill.
- ✓ OFK – PA-midler + lønnstilskudd: 2,9 mill.
- ✓ Fond: snitt ca 1,5 mill (varierer)

I tillegg kommer ulike prosjektmidler:

- ✓ Parkmidler – verdiskapningsprogrammet (Utgått)
- ✓ Bolyst (Avsluttet)
- ✓ Verdiskapningsprogrammet for fjellområdene
- ✓ Andre offentlig prosjektmidler
- ✓ Private midler, stiftelser, eksempel:
  - ✓ Gjensidige stiftelsen
  - ✓ Sparebankstiftelsen DNB

Suksessen ligger i at langsiktig basisfinansiering gir arbeidsro til både langsiktig utvikling og mulighet til å søke midler fra flere kilder
→ **Resultat: vinn-vinn effekt for samfunnet som helhet!**

A		INNTEKTER 2015		Totalt
1	VNK's generelle inntekter			
a)	Kommunetilskudd			4500
b)	OFK - PA-midler + lønnstilskudd			2900
c)	Statlige midler (generelle)			0
d)	Egne midler			0
	Delsum A1			3333
2	Bruk av VNK's fond			7733
3	VNK's bidrag totalt (sum 1 + 2)			1500
4	Øremerkede midler			9233
5	Totalramme (A3 + A4)			6427
				15660
B)		DISPONERING		
1	Innsats- og virkemiddelområder			10208
2	Generelle programkostnader			5452
	Budsjettert bruk			15660

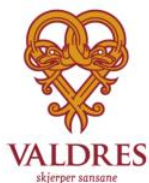
VALDRES
skjerper sansane

Formalisering av verdigrunnet i VNK

Valdres natur- og kulturpark

AVTALE
2007-2017

En 10-årig plan for
Lokalsamfunnsutvikling i Valdres

Langtidsprogram 2007 – 2017

Valdres Natur- og Kulturpark

postboks 24 - 2901 Fagernes

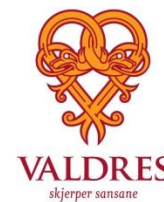
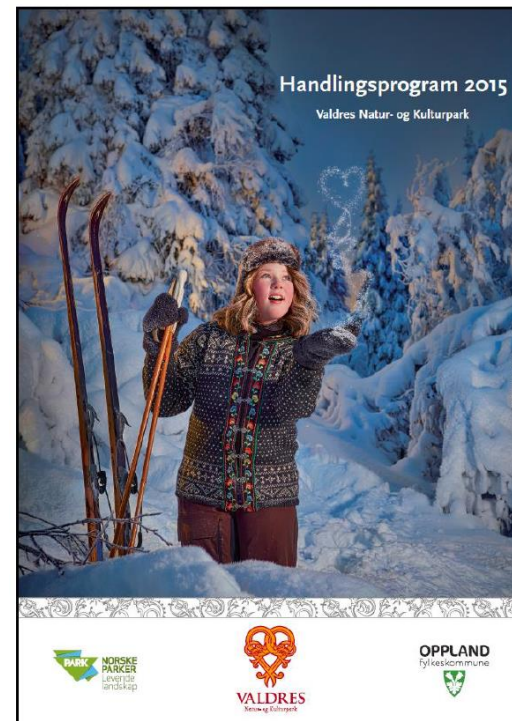

Versjon av 13.09.12

Dokumentasjon ligger på: www.valdres.no

I tillegg har vi partnerskapsavtaler med Oppland Fylkeskommune, samt med andre regionale samarbeidsaktører.

Verdigrunnlaget bygger på identitet – natur - kultur - historie → skape en framtid i lokalsamfunnet

FØLE

LUKTE

HØYRE

SJÅ

SMAKE

Valdrisen er **grepa stolt tå Valdres**, kommunen vår, bygda vår, grenda vår, fjella våre, stølen vår, kulturen vår, historia vår, identiteten vår. I dette verdigrunnlaget ligger ønsket om å skape et levedyktig lokalsamfunn. Dette danner det identitetsmessige grunnlaget i arbeidet. Både Valdreslogoen og sanseuttrykkene er designet ut fra stavkirkeornamentikk – fra de seks stavkirkene i Valdres.

VALDRES
skjerper sansane

Utviklingsstrategien er merkevara Valdres

Utviklingsstrategien er i dag bygget opp med innsats- og virkemiddelområder som skal bygge opp under merkevara.

Innsatsområder

- Merkevaran Valdres
- Næringsliv - generelt
- Landbruk
- Reiseliv
- Frisk i Valdres
- Natur og Arealbruk
- Kulturminner
- Kultur
- Vertskapsrollen

Virkemidler/redskaper

- Valdresportalen
- Kompetanse
- Samferdsel
- Tilflytting
- Hytter og fritidsbygg

Som et resultat av evalueringen er vi nå i en prosess med å omstrukturere og «finpusse» innsats- og virkemiddelområdene.

Hensikten er å få et enda mer effektivt arbeid som kan gi enda bedre synergier i samfunnet som helhet.

Her kommer smakebiter fra arbeidet i VNK:

VALDRES
skjerper sansane

Næringsliv - generelt

- ✓ Store deler av VNK sin innsats innen dette området kanaliseres via Valdres Næringshage (VNH).
- ✓ Mange aktører:
VNK, VNH, VNF, andre lokale næringsforeninger, kommunene
- ✓ Behov for nytenkning, samordning og samarbeid.
- ✓ Vi starter nå arbeidet med ekstern prosessveileder for skape en felles *Næringsstrategi for Valdres*. Denne vil være et viktig grunnlag for videreføring av Charteret.
- ✓ Næringsliv inkludert landbruk og reiseliv er basis for å leve i Valdres. Potensialet ligger der – vi må bare gripe det – på riktig måte!
- ✓ Et første skritt er å se all næring i sammenheng.

Landbruk

Lokal forvaltning av BU-midlene i Valdres ble historie fra 1. januar 2015

Nå: Innovasjon Norge – Lillehammer

Valdres har inntil nå hatt gode og positive synergieffekter av lokal forvaltning av BU.

Valdreslandbruket ← nasjonale føringer

Omstilling

Behov for kreativ nytenkning både i landbruket og i VNK's arbeid med landbruk!

Lokalmat – et viktig landbruksprodukt

Mange prosjekter som har fulgt hverandre opp gjennom årene:
«Mange bekkar små, gjev ei stor å!»

Grunnlag for arbeidet nå → spørreundersøkelse → lokalmatprodusentene → kunnskap om bransjen, framtidsplaner, behov og utfordringer. Gjennomføres i tett samarbeid med Valdres Kvalitet sa.

Stor regional satsing på markedsføring av lokalmat → foto, banner, roll-up, telt, oppføring på Valdresportalen, medlemskap i VD, pluss produksjon av profilartikler med vakker Valdres-design: Forkle m/lue og eksklusive papirposer.

VNK skaper møteplasser der temaet er lokal mat!
Samarbeidsløsninger innen transport av lokal mat
Ideer for netthandel

Forkle med trykk

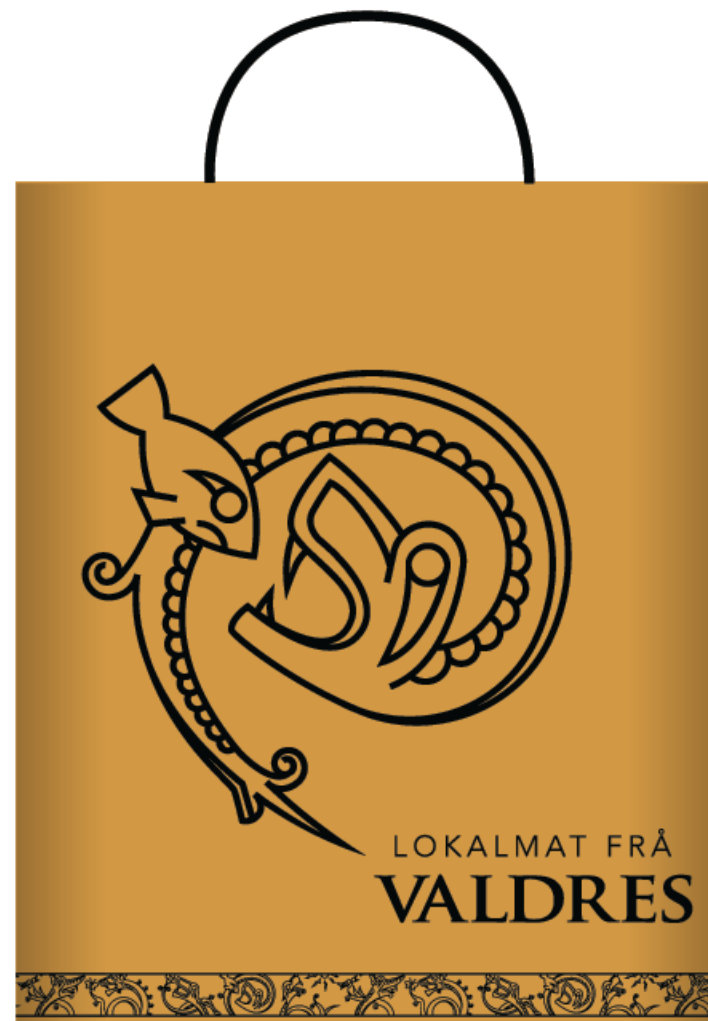
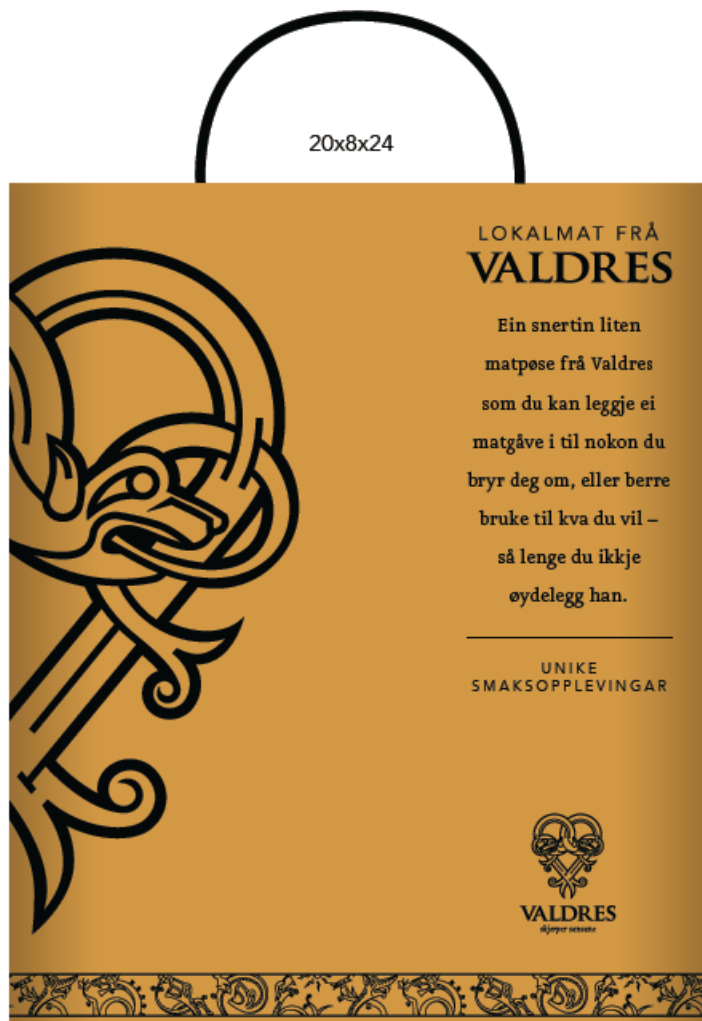
Pris: kr 195 + mva for medlem i Valdreskvalitet
kr 215 + mva for andre

Pøse, generell - grå/brunt papir.

Pris: kr 2,30 pr stk + mva for medlem i Valdreskvalitet
kr 2,50 pr stk + mva for andre

20x8x24

Fokus på lokalmat på festivaler,
eksempler:

- Rakfiskfestivalen,
- Vinjerock
- Valdresgildet (VNK er sekretariat)
- LiV-dagane
- Ridderrennet

Tett samarbeid med Valdreskvalitet,
lokalprodusentenes organisasjon
(VNK er sekretær)

LUKTE

SJÅ

SMAKE

**VALDRES HAR SOM MÅL Å SERVERE
LOKALMAT PÅ ALLE VÅRE FESTIVALAR**

Festivalvaldres 2014

DATO	FESTIVAL	FOR MEIR INFORMASJON
30. mars – 6. april	RIDDERENNET	WWW.RIDDERENNET.NO
31. mai	DET NORSKE FJELLMARATON	WWW.FJELLMARATON.NO
7. juni	VALDRESGILDET	WWW.VALDRES.NO
21. – 29. juni	VALDRES SOMMERSYMFONI	WWW.SOMMERSYMFONI.NO
17. – 20. juli	VINJEROCK	WWW.VINJEROCK.NO
25. – 27. juli	JØRN HILME-STEMNET	WWW.HILME.NO
24. – 27. juli	TROLLROCK	WWW.TROLLROCK.NO
6. sept	LANDBRUKSDAGEN	WWW.LANDBRUKSDAGEN.NO
30. okt – 1. nov	NORSK RAKFISKFESTIVAL	WWW.RAKFISK.NO
21. nov – 23. nov	BEITOSPRINTEN	WWW.BEITOSPRINTEN.NO
29. – 30. nov	IBU CUP EURLCUP SKISKYTING	WWW.BEITOWORLDCUP.NO
6. des	BEITOSTOLEN SKIMARATON	WWW.SESONGPREMIEREN.NO

VALDRES
Nær og Kulturpark

VALDRES
skjerper sansane

Positive synergier mellom mange aktører

Valdres har et rikt mangfold av ulike produsenter og aktører, noen små, noen litt større.

Noen - men ikke alle - arbeider i nært samarbeid med VNK.

Alle er med å bidra til en helhet som gjør Valdres til en stor skattkiste for lokalmat → viktig bidrag til merkevara Valdres.

Alle bidrar til positive synergier mellom hverandre.

«Små baller» som begynte å trille på et gitt tidspunkt i historien, har vist seg å gi gjentatte positive synergier i framtida.

Noen har oppnådd nasjonal og internasjonal merkegodkjenning → noe å «strekke seg etter» for alle lokalmatprodusenter i Valdres

Bidrar til næring, bidrar til identitet, bidrar til «Grepa stolt tå Valdres»!

HØYRE

FØLE

SJÅ

VALDRES
skjerper sansane

Offisielle merkevareprodukt fra Valdres

Rakfisk fra Valdres
(Valdres Rakfisk BA)

Kurv frå Valdres
(Kurv frå Valdres BA)

www.matmerk.no/

Produkt fra Valdres med Spesialitet merke

«Stølsmjølk frå Valdres» blir videreført av Tine – for tredje sommeren på rad. Nytt i år er at fløyta fra denne lettmjølka nå blir markedsført som «Stølsfløyte frå Valdres» – begge i den nye serien «Tine opprinnelse», og med Matmerks «Spesialitet unik smak»

VALDRES
skjerper sansane

Reiseliv

- ✓ Valdres Destinasjon AS er reiselivsorganet. Hovedsatsingen sammen med Valdres Destinasjon i 2015 er å få opp en felles digital plattform → felles nettsider.
- ✓ De aller fleste innsatsområder i VNK støtter opp under VD's reiselivsprofilering.
- ✓ Noen eksempel:
  - ✓ Lokalmatsatsing
  - ✓ Merking av stier og løyper
  - ✓ Hytter
  - ✓ Stavkirker
  - ✓ Mjølkevegen hvor VNK bl.a. utarbeider tavler, jmf. kulturminner.
  - ✓ Koordinering av aktiviteter, stier og løyper, kulturminner inn i TurApp ← Forvaltningsportal.

Digital satsing → Valdresportalen

Samarbeid med VD:

- Kontrakt mellom VD og VNK er snart ferdig. Signeres nå i juni.
- Det innebærer at VNK bygger på VD sine sider som lanseres i juni.

Følgende har nå klare digitale skisser:

- Egne sider for VNK og våre prosjekter, ansatte og satsningsområder.
- Valdres friluftsråd.
- Dokumentarkiv, innkalling, styrepapirer, referater og årsmeldinger.
- Sider for Valdres Hytteforum.
- Egne kartsider som viser regulerte hytteområder i Valdres.
- Egne sider for kommunene.
- Sider for lokalmat - presentasjon av lokalmatprodusenter.
- Kampanjesider. Egne kampanjesider for aktiviteter og hendelser i Valdres (kommersielle sider).

Lansering høsten 2015.

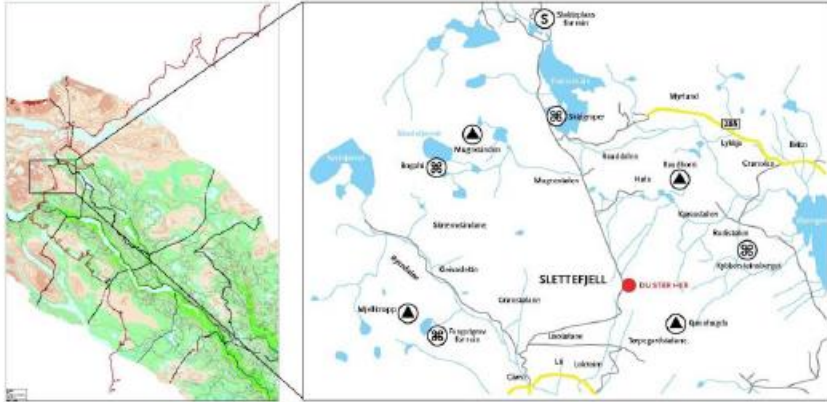
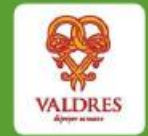
Prosjektet ferdig høst 2016 hvor mer funksjonalitet implementeres.

VALDRES
skjerper sansane

MJØLKEVEGEN

MJØLKEVEGEN

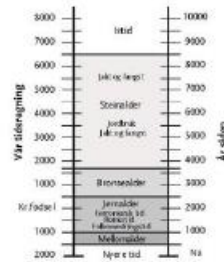
Nasjonal sykkelrute nr. 5 som går fra Larvik til Molde dekker store deler av Mjølkevegen. Mjølkevegen går opprinnelig fra Vinstra til Gol og er på ca. 185 km. Den er tidligere kåret til en av Norges flotteste sykkelruter. Turen byr på vakker fjellterreng og et av Norges største og mest aktive stølsområder. Turen kan kombineres med fotturer i fjellet, bading, fiske og man kan sykle hele ruta eller deler av den.

Langs Mjølkevegen er det overnatting og serveringsmuligheter, se www.valdres.com. Kontakt gjerne Valdres Turistkontor for mer informasjon, tlf. + 47 61 35 94 10.

TEGNFORKLARING / KEY

- kulturminne / ?
- slakteplass / ?
- fjelltopp / ?

For mer info: www.valdres.com Tlf. + 47 61 35 94 10
www.turapp.no/valdres

SLETTEFJELL

HISTORIEN I OMRÅDET

VALDRESFJELLA

Hele 90 % av Vang kommune ligger over 900 m.o.h. I de 400 millioner år gamle fjellene finnes mye skifer og mer spesielle bergarter som kleberstein og merskur. Fjellet har gitt godt grunnlag for husdyrbeiting, jakt og fangst. I dag er området i hovedsak brukt til stølsdrift og beiteområde for sau og rein.

REINFANGST OG REINDRIFT

Spesielt i vikingtid/middelalder ble det drevet stortilt reinfangst, og fagstianlegg med lade-gjerd og fagstgraver og bogahøi fra denne perioden finnes mange plasser. At reinfangsten var viktig, forteller et sagn om bonden som ville skifte godset sitt mellom to sønner. Den ene skulle få garden, den andre reingsgravene. Den eldste fikk velge først. Han valgte reingsgravene. I dag går ca 5000 tamrein på sommerbeite her. Dyrene eies av Fram tamreinlag, og hver høst slaktes 50 tonn kjøtt på slakteplassen ved Fløisenend. I 2012 fikk GILDE spesialtrent merket for høyfjellsrein fra Jotunheimen og Valdres for unik smak! For mer info: <http://www.turapp.no/valdres>.

STOLSDRIFT

Kulturlandskapet på Slettefjell er helt spesielt fordi det strekker seg sammenhengende fra gard, heimstøl og til lagsstolen lenger inne i fjellet. Når stølsdrifta startet er uvisst, men ved øldestolen er det registrert hellerstringer (skalgrøper) som vanligvis knyttes til bronsealderen (1800-500 tult).

TurApp Valdres

Et viktig verktøy både for å skape synergieffekter og forvalte deler av arbeidet i innsatsområdene

www.turapp.no/valdres

- Toppturer
- Vandring
- Fiskeplass
- Padling
- Sykling
- Langrenn
- Kulturminne
- Stølsopplevelser
- Mat
- Overnatting
- Topptur på ski
- Klatring

VALDRES
skjerper sansene

Oversiktskart

Statistikk

Logg ut

Admin: VALDRES

1: Oversikt

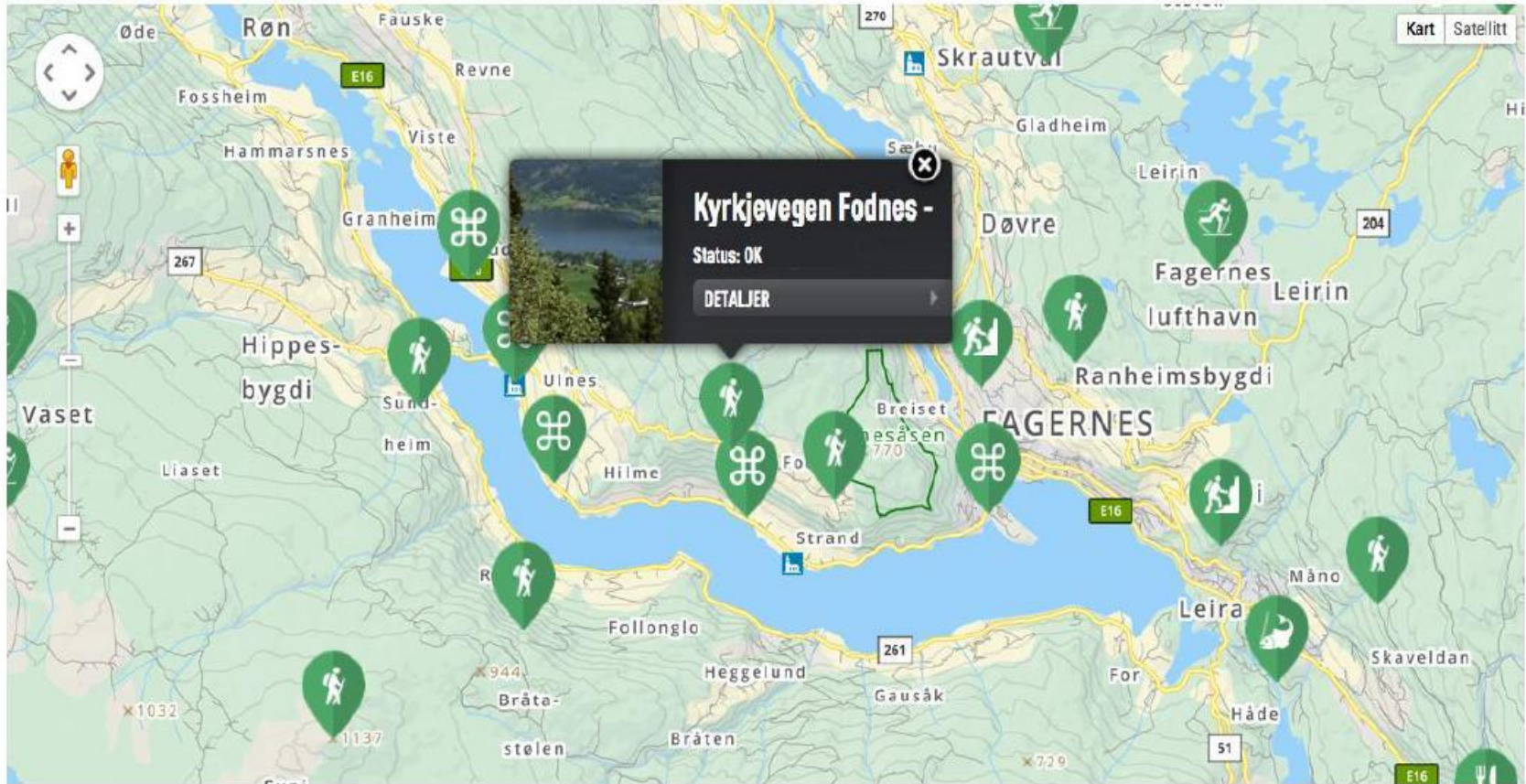
2: Detaljer

3: Tiltak

4: Status

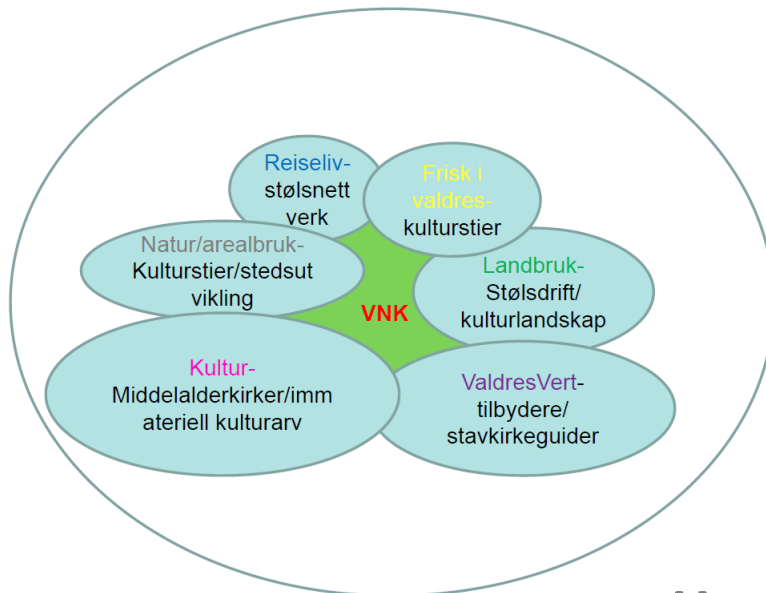
OVERSIKT

Forvaltningsportal

Kulturminner

Innsatsområder

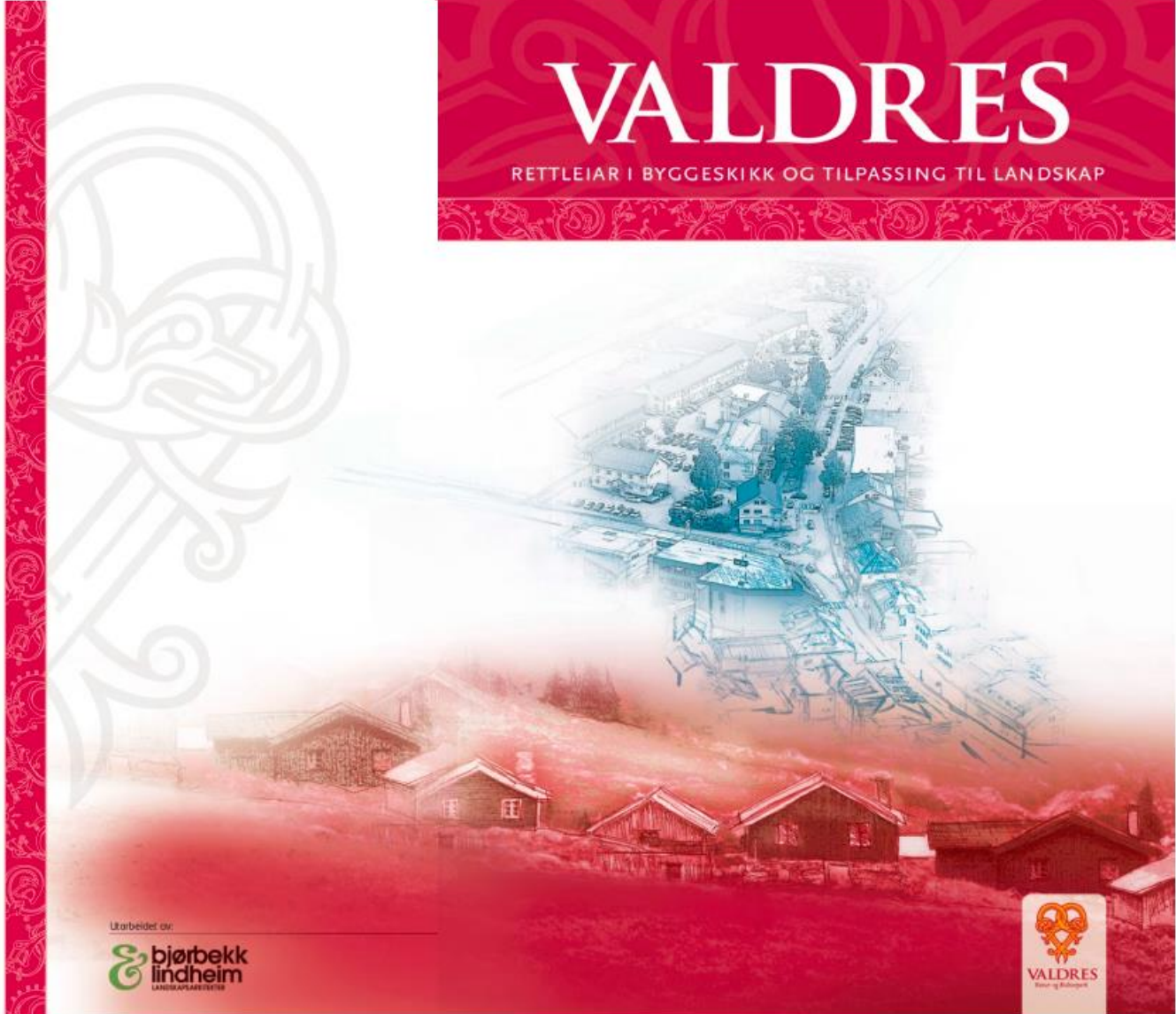
Hovedprioriteringer i 2015/2016:

- ✓ Kongevegen over Filefjell
- ✓ Mjølkevegen
- ✓ Kulturstier
- ✓ Kulturminneregistreringer
- ✓ Bygningsvern

Eksempel på gjennomførte tiltak

Byggeskikkveileder

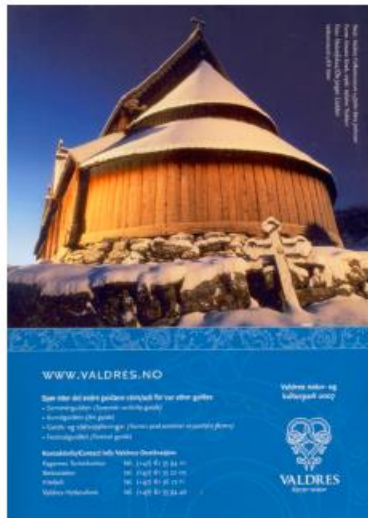
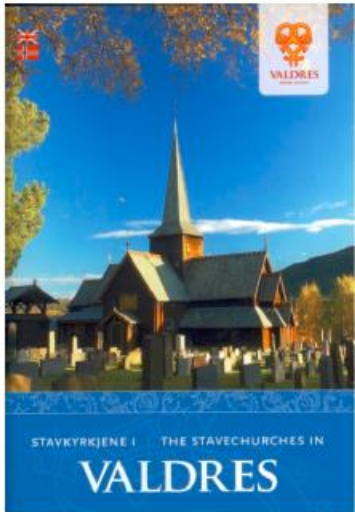
-egen faggruppe for byggeskikk

Eksempel på tiltak som er gjennomført og fortsatt er under kontinuerlig oppfølging

Opprettet Valdres stavkirkeforum

- Kirkeverger
- Valdres Destinasjon
- Guideforeningen
- Valdresmusea
- Valdres prosti
- VNK

Produsert tavler, billetter, hefte og 3-D presentasjon

Registrering av kulturminner i alle seks kommunene snart fullført.

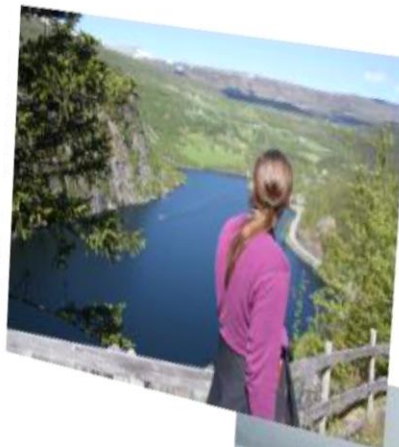
Kompetanseplan for kulturminner er under arbeid.

VNK har roller i mange nettverk og møteforum.

VNK har vært – og er involvert i svært mange prosjekter og tiltak. Dette er ofte arbeid som mange har eierskap til. VNKs rolle er viktig, men kan være vanskelig å måle fordi så mange er involvert.

Noen ganger er det derfor mest viktig å være «fødselshjelp» og glede seg i fellesskap 😊

KOMPETANSEPLAN FOR KULTURMINNEARBEIDET I

VALDRES

VALDRES
skjerper sansene

Kultur

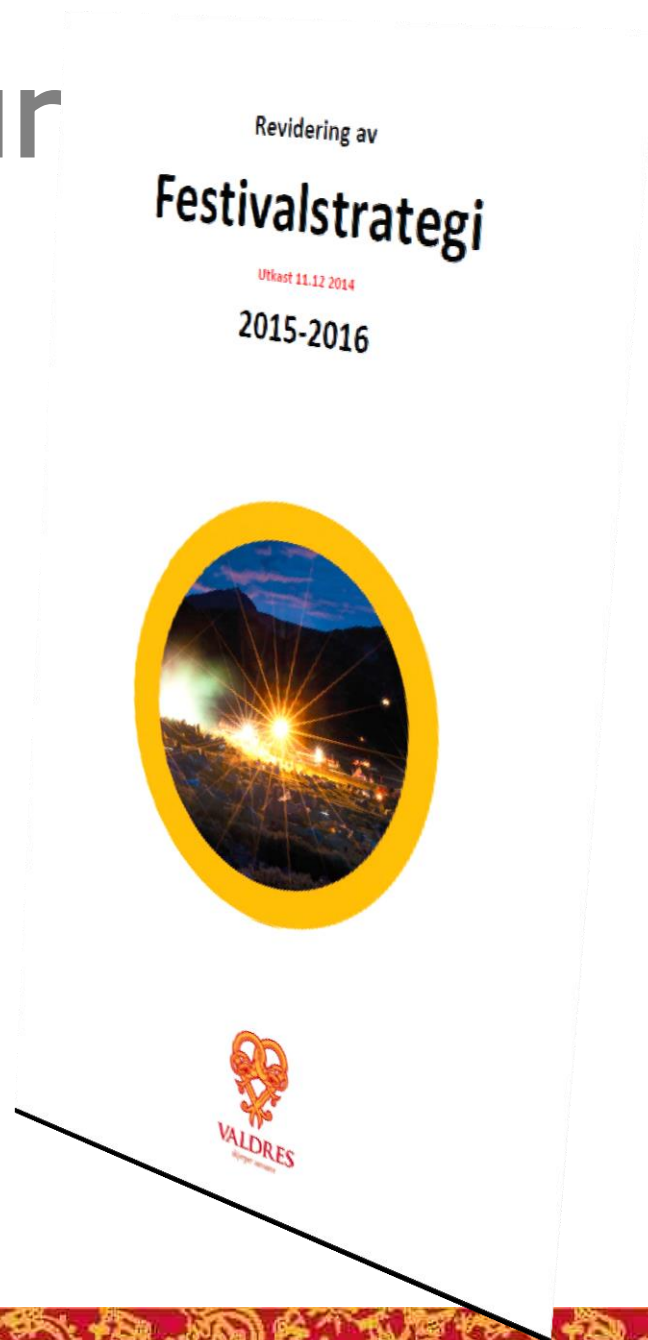
Stort fokus på festivalene

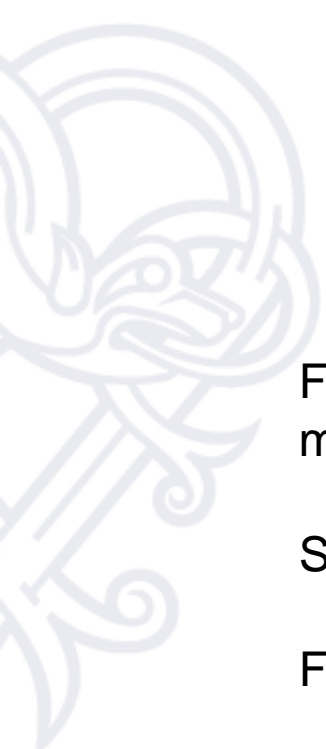
Revidering av festivalstrategien i januar 2015

Nytt i år – arbeid med sammenlignbar synliggjøring av merverdien for samfunnet.

Synergi med lokalmat

Viktig bidragsyter til merkevara Valdres.

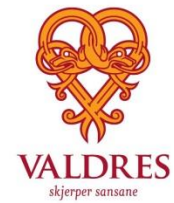
Festivaler – 9 registrerte + flere mindre arrangement

Sceniske utøvere – bl.a. FRIKAR

Folkemusikkproduksjoner

Ung i Valdres

Idrett

Natur- og arealbruk

Prosjekt stier, løyper og turveger
Avsluttet 2014, men noe etterarbeid

Kvitvella fossen 1,0 km

Trimløype

Vesleøya 0,8 km

Skreddarstogo

- 150 turer
- 25 turer pr. kommune
- 5 trilleturer pr. kommune

VALDRES
skjerper sansane

Utlegging av 9 km klopper (1 500 m pr. kommune)

- Lagt ut 2,5 km klopper i 2014
- 2015 er siste året i prosjektet
- Kr 1.500.000,- til disposisjon i 2015

300.000,- til varmebuer fra Sparebankstiftelsen DNB

Frisk i Valdres

Grepa frisk i Valdres → 300.000 i støtte → prosjekt i samarbeid med alle 6 Valdreskommunene → VNK bidrar med vel 20 % arbeidsressurs/prosjektledelse .

KONTAKT OSS PÅ FRISKLIVSSENTRALENE:

Sør-Aurdal :

Navn: Ida Blåfjellidal
E-post: ida.blafjellidal@sor-aurdal.kommune.no
Tlf: 976 64 150 / 908 908 78

Etnedal:

Navn: Ellen W. Sanderud og Wendy Aasdokken
E-post: e.w.sanderud@etnedal.kommune.no
E-post: wendy.aasdokken@etnedal.kommune.no
Tlf: 974 88 805 / 908 908 78

Nord-Aurdal:

Navn: Kristi Westerbo og Sindre Stavenjord
E-post: kristi.westerbo@nord-aurdal.kommune.no
E-post: sindre.stavenjord@nord-aurdal.kommune.no
Tlf: 948 39 490

Vestre Slidre:

Navn: Bente Brenna
E-post: Bente.brenna@vestre-slidre.kommune.no
Tlf: 61 34 51 33

Øystre Slidre:

Navn: Liv Vingdal
E-post: liv.vingdal@oystre-slidre.kommune.no
Tlf: 976 05 755

Vang:

Navn: Linda Riste og Kari Bø Wangenstein
E-post: linda.riste@vang.kommune.no
Tlf: 957 45 180

Valdres Natur- og Kulturpark:

Navn: Ine Wigernæs
E-post: iwiger@online.no
Tlf: 928 50 825

FRISKLIVSENTRALEN

Sør-Aurdal
kommune

Etnedal
kommune

Nord-Aurdal
kommune

Vestre Slidre
kommune

Øystre Slidre
kommune

Vang
kommune

Tilretteleggelse: Trykk Form: Valdres Natur- og Kulturpark

VALDRES

AKTIVITETER I DITT LOKALMILJØ

Terapibasseng:

Ønsker du trening i 34° varmt vann. Spør frisklivsentralen i din kommune.

Egenandel:

fra kr 500,- for gruppetilbudene hos frisklivsentralen

VALDRES
skjerper sansene

VALDRES
skjerper sansene

Spør frisklivssentralen i DIN kommune om aktivitetmulighetene i hele Valdres. De har oversikt over lag- og foreninger, aktiviteter, turforslag der DU bor. Se også www.valdrestur.com og www.turapp.no/valdres

EKSEMPLER PÅ AKTIVITETER:

- Det finnes treningsrom og gruppetreningstilbud med spesielt fokus på balanse, rygg- og kjernemuskulatur i alle kommuner
- Alle kommuner arrangerer guida lavterskel fellesturer til lokale turmål i 2015
- For kreftpasienter: egen styrketreningstime med instruktør på Heggnes tirsdager kl 15:00 -16:00
- BRA MAT kurs – inspirasjonskurs for endring av matvaner – alt fra matvarehandel, økonomi omkring mat – gode tanker og ideer omkring det gode måltidet:
«Små skritt – stor og varig forbedring» - 2 kurs i 2015
- «Røykesluttkurs» arrangeres høsten 2015 (nb: minimum 5 pers)

MARS 2015:

Kurs i livsstyrketrening på Valdres Lokalmedisinske Senter

- Kurset er for deg som har en kronisk sykdom og / eller opplever utfordringer i forhold til å mestre egen hverdag
- Mange har behov for å bli mer oppmerksom på å se sammenheng mellom egen helse og hele livssituasjonen
- Hensikten med kurset er økt bevisstgjøring av vaner og mønstre i hverdagen, egne ressurser og styrke i eget liv

Instruktører:

Mette Lein og Ellen Hæhre

4 kvelder: onsdag 4. – 11. – 18. – 25.mars.

Oppfølgingskveld onsdag 22.april

Kl.18:00 – 21:00

Kaffe/te og frukt serveres

Påmelding til iwiger@online.no / 92850825 (Ine Wigernæs) innen 1. ma

9.- 10. OKTOBER 2015:

For pasienter og pårørende: **LIVET MED KRONISK SYKDOM**

Instruktører: Jon Haug og Trond Geir Jensen

Mer informasjon kommer.

Tilflytting

Delmål 1:
Styrke lokal tilhørighet hos barn og unge

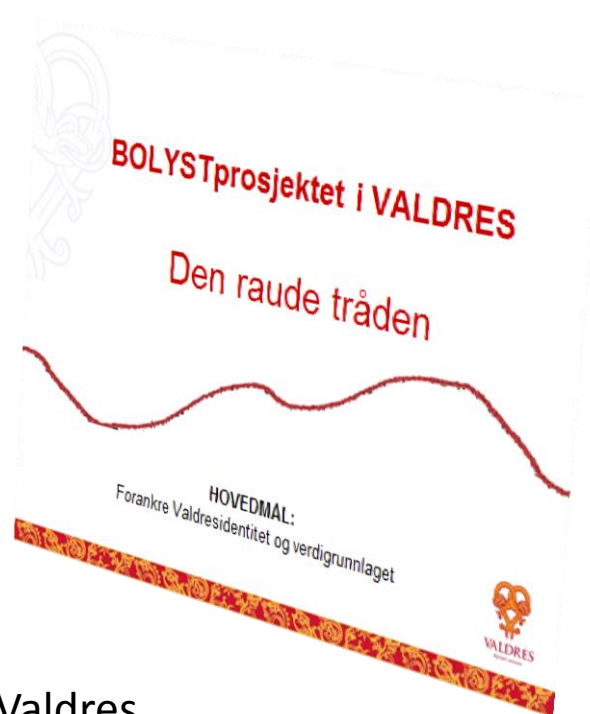
Delmål 2:
Utvikle grûnderinstinkt hos barn og unge

Delmål 3:
Motivere utflyttet ungdom til å etablere seg i Valdres

Yrkesmesse

YRKE2014

UNGDOM MØTER ARBEIDSLIV

Prosjekt avsluttet 31.12.2014

Ingen nye prosjekter planlagt,
men selv om Bolyst er
avsluttet, finnes det fortsatt
lyst til å bo i Valdres!

Alle innsatsområder i VNK
bidrar til lysten til å bo.

Hytter og fritidsbygg

Hytteprogrammet

- Et samarbeid mellom
VNK – VNH – VHF – VD – VNF
- Fem fagrapporter – all info her:
<http://www.valdres-nhage.no/regionale-programmer/hytte-i-valdres/>
- Etablering av Valdres Hytteforum (VHF)
- Partnerskapsavtale VNK – VHF
→ Etablering av felles handlingsprogram
- Første fase ferdig - videreføring i støpeskjeen nå!

VALDRES
skjerper sansane

Kompetanse

Dimensjonering av videregående opplæring har fokus i 2015

- ✓ Oppland Fylkeskommune går gjennom dimensjonering av videregående opplæring i fylket – alle regioner har kommet med innspill.
- ✓ Kompetanseforum (VNF, NAV, Karrieresenteret, Valdres vgs, fagforum fra kommunene) i samarbeid med VNK arbeidet fram et felles forslag til dimensjonering for Valdres.
- ✓ Forankret gjennom innspill fra VNK styret og Valdresrådet.
- ✓ Presentasjon fra alle regioner i OFK i april.
- ✓ Dimensjoneringsaken kommer på høring i alle kommuner.
- ✓ Opp i Fylkestinget i september.

Vertskapsrollen

- ✓ Større fokus på Valdresvert i 2015
- ✓ Pilotprosjekt i samarbeid med markedsgruppa i Sør-Aurdal ← Valdresvertkurs gjennomført mai 2015 for målgruppe verter for nye innbyggere → mulighet for samme type kurs i alle kommuner.
- ✓ To Valdresvertkurs for vg1 gjennomføres 2. og 3. juni (koordinering med gründercamp – Valdres har skattene som kan videreforedles og utvikles ← mat, kulturminner, natur osv.)
- ✓ Basiskurs for næringsliv/andre interesserte gjennomføres medio juni.
- ✓ Vertskapskurs for stavkirkeguider
- ✓ Planer om å lage kurspakker/moduler for ulike målgrupper

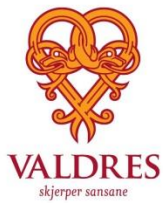

Samferdsel

E 16 – fortsatt høy prioritet og intensiv jobbing. Arbeidet med rest-strekninger gjennom Valdres og stamvegstatus må sikres.

Fagernes Lufthamn, Leirin, i hardt vær! Flyruta foreløpig planlagt nedlagt fra april 2016. Charterflyplass – en uprøvd mulighet.

Fiber – et nytt tilskudd på samferdselsområdet → viktig infrastruktur for både arbeid og fritid.

Nøkkelen til Valdresmodellen ligger i

- ✓ Evne og vilje til å utvikle i fellesskap
- ✓ Langsiktige strategier
- ✓ Systematisert samarbeid offentlig – privat
- ✓ Langsiktig finansiering
- ✓ Positiv synergi mellom de ulike aktørene
- ✓ Positiv synergi mellom de ulike arbeidsområdene
- ✓ De gode og verdiskapende møteplassene
- ✓ Kommunikasjon

Carpe Diem

Takk for meg!

Foto: Cathrine Dokken

Bilde av Eldbjørg og Ragnhild Hemsing